

przed
spektaklem

Przemiana

scenariusz lekcji

1.

Zapowiedz klasie, że lekcja ma charakter wprowadzenia do spektaklu „Przemiana” w reżyserii Grzegorza Jaremki, który wspólnie obejrzycie w Nowym Teatrze. Do części merytorycznej przejdź po uzgodnieniu kwestii organizacyjnych.

Podziel uczniów i uczennice na dwu i trzyosobowe zespoły i poproś o wykonanie pierwszego zadania (wystarczy jedna kartka na grupę).

Pytania pomocnicze do omówienia zadania:

Czym różnią się znaczenia słów „przemiana”, „metamorfoza”, „ewolucja”? W jakich kontekstach się ich używa?

Jaka jest różnica w użyciu słów „przemiana” i „zmiana”?
A „odmiana”?

Jakie zjawiska przyrodnicze Wam się nasuwają, gdy myślicie o przemianie? (np. obieg wody w przyrodzie, przemiana gąsienicy w motyla)

Jakie baśnie kojarzą Wam się z przemianą? („Mała Syrenka”, „Brzydkie Kaczątko”, „Śnieżka”)

Jaki moment w życiu człowieka byście wskazali jako moment największej przemiany?

2.

Zaproś podopiecznych do wykonania zadania drugiego. Polega ono na przedyskutowaniu wybranego zagadnienia i przedstawieniu wniosków. Na przygotowanie ich powinno wystarczyć 5-10 minut (w zależności od skrupulatności grupy). Być może klasa jest liczna, a grup bardzo wiele, ale to nie szkodzi – nie wszystkie grupy muszą opowiadać o tym, jakie wnioski wysnuły. Wystarczy zacząć od chętnych, a kolejne grupy pytać, czy zgadzają się z poprzednikami.

Ważne, by uwypuklić dwa stwierdzenia, które będą pomocne w późniejszej pracy nad interpretacją spektaklu – odpowiednio pierwsze do tematu A i drugie do tematu B:

I

Na nasz osobisty stosunek do przemian rzutuje usposobienie oraz przebyte doświadczenia, co tworzy czasem paradoks: zmian boją się osoby lękowe (szczególnie, jeśli nie mają nad nimi kontroli), jednak jeśli ktoś jest nieszczęśliwy, przemiana mogłaby przynieść mu ulgę.

II

Konstrukcja bohatera dynamicznego jest uwarunkowana ideami danej epoki i moralnością autora (np. Marek Winicjusz, którego wierzący Sienkiewicz czyni chrześcijaninem; wymyślony za czasów zaborów Kmicic, który zmienia się w obrońcę ojczyzny...).

3.

Na oficjalnej stronie Nowego Teatru poświęconej spektaklowi „Przemiana” (ale też na YouTube) można łatwo znaleźć materiał wideo zatytułowany „OSOBY DRAMATU: Przemiana | Grzegorz Jaremkowski”. Uruchom go w klasie – zapowiadając, że zostanie pokazane nagranie spotkania z twórcami przedstawienia – i zapauzuj po pierwszej pełnej odpowiedzi Jaremkowskiego (4:22). Zadaj uczniom i uczennicom pytanie:

Reżyser wspominał, że w spektaklu pojawiają się cechy gatunkowe wyciągnięte z pierwowzoru literackiego: horror i humor. Czy często spotykacie je jednocześnie w jednym tekście kultury? Czy potraficie wymienić film, książkę, scenę, w której spotykają się strach i rozbawienie? Dlaczego czasem żartujemy ze strasznych tematów?

Jeśli pracujesz z rozszerzeniem z polskiego, możesz przypomnieć pojęcia **groteski**, **absurdu**.

Wróćcie do oglądania materiału. Ponownie zatrzymaj po pierwszej wypowiedzi aktora, Bartosza Bieleni (8:08). Poproś uczniów i uczennice, by na otrzymanych kartach pracy w wyznaczonym miejscu narysowali robaka (albo robaki, jeśli każda osoba w grupie chce aktywnie działać z tym poleceniem). Wróć do rozmowy, zadaj na przykład takie pytania:

→ Czy Wasze robaki są bardziej śmieszne czy straszne? W jakich okolicznościach robaki są śmieszne, a w jakich straszne?

→ Co ma na myśli Bartosz Bielenia, mówiąc, że każdy czasem staje przed lustrem i myśli o sobie, że jest robakiem?

→ Czym różni się w konsekwencjach decyzja aktorska: grać robaka albo grać osobę, która czuje się robakiem?

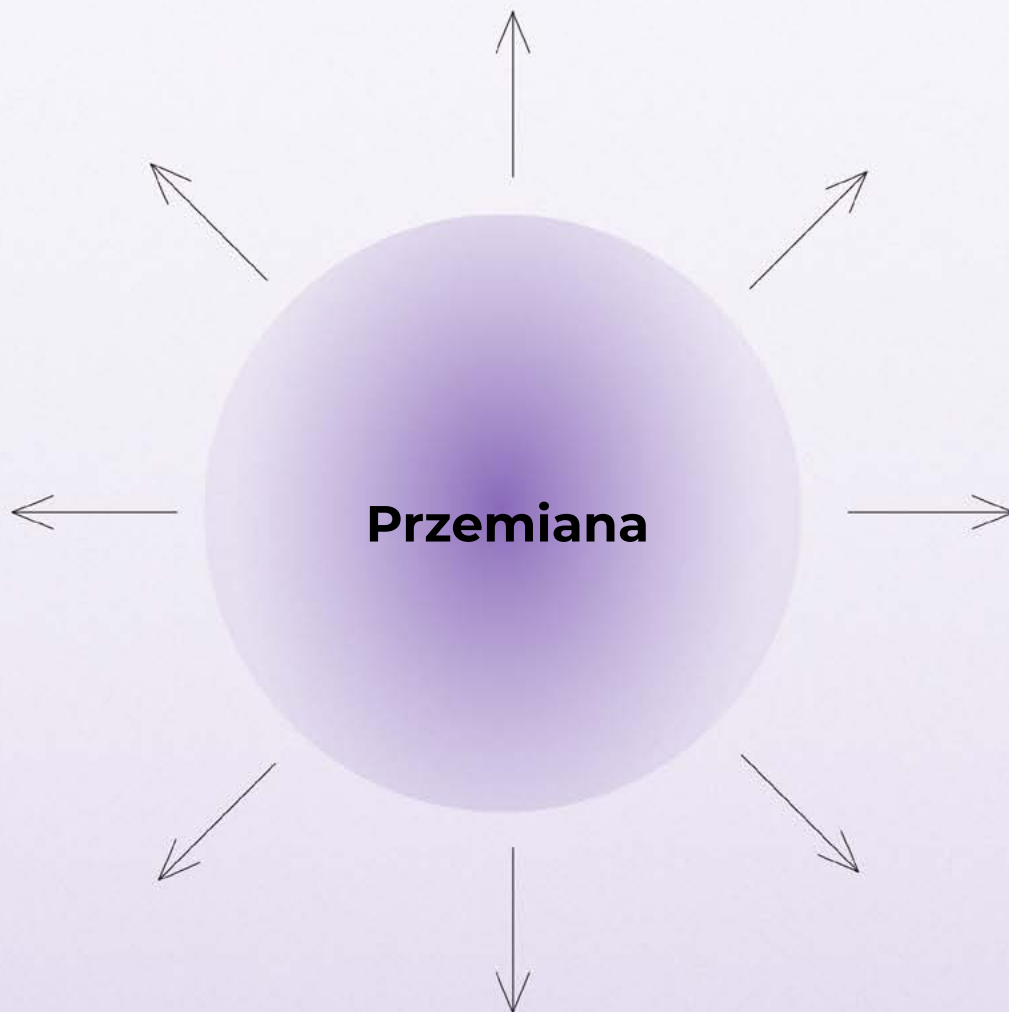
Wysłuchajcie kolejnej wypowiedzi Bartosza Bieleni (do 8:49). Poproś uczniów i uczennice o szczerść:

→ Czy byłoby w tym coś fajnego, gdyby się zmienić w robaka?
Co? Dlaczego?

→ Czy przemianę w robaka można uznać za jakiegoś rodzaju ucieczkę?

Jeśli zostało jeszcze trochę czasu do końca lekcji, możecie spędzić go na snuciu hipotez – od czego będzie uciekał bohater spektaklu, który zmieni się w robaka?

Dopiszcie skojarzenia i wyrazy bliskoznaczne do słowa „przemiana”.

Wybierzcie jeden z tematów i omówcie go między sobą. Przygotujcie się do przedstawienia wniosków na forum klasy.

A

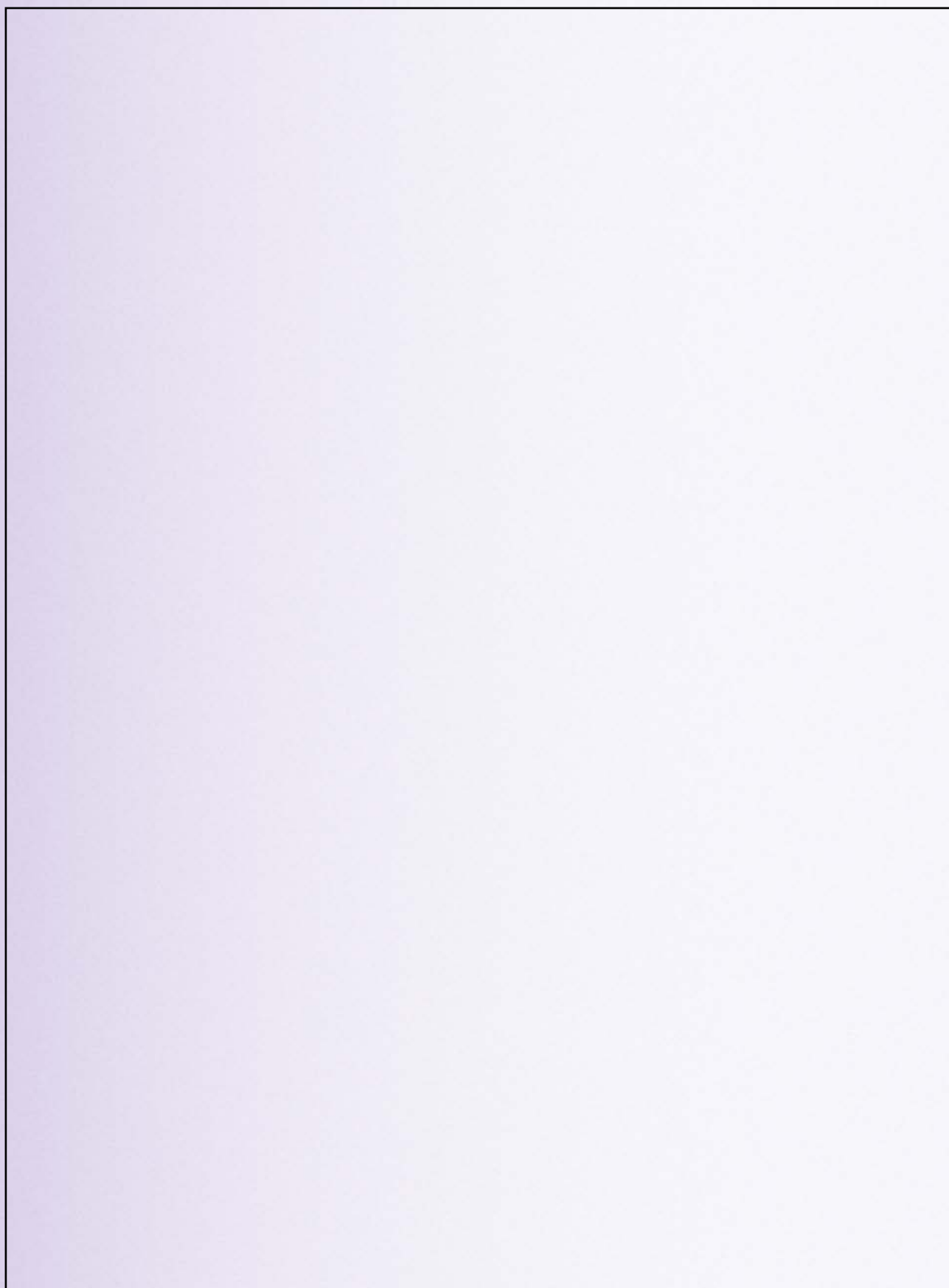
Przemiana: pojęcie nasuwające pozytywne czy negatywne myśli? Wzbudza w Was obawę czy nadzieję? Od czego może zależeć Wasz stosunek emocjonalny do wyrazu „przemiana” – od wieku, charakteru, czasów, w których przyszło Wam żyć?

B

Bohater dynamiczny: czym jest uwarunkowana jego przemiana? Przypomnijcie sobie wybranego bohatera dynamicznego z lektur szkolnych oraz innych tekstów kultury. Jakie czynniki sprawiły, że autor właśnie w ten, a nie inny sposób planował dynamizm postaci? Epoka? Świat wartości?

Miejsce na notatki

Miejsce na rysunek

Przemiana

Reżyseria: Grzegorz Jaremko

Scenariusz i dramaturgia: Mateusz Górniak

Współpraca dramaturgiczna: Jowita Mazurkiewicz

Scenografia: Anna Maria Karczmarska, Mikołaj Małek

Kostiumy: Rafał Domagała

Światło i wideo: Szymon Kluz

Muzyka: Justyna Banaszczyk

Choreografia: Iza Szostak

Charakteryzacja: Zuzanna Siemińska, Liliana Szłapa-Boratyńska

Produkcja: Zuzanna Kubiak

Inspicjentka: Marta Śmierzchalska

Obsada: Bartosz Bielenia, Małgorzata Hajewska-Krzysztofik, Ewelina Pankowska,
Piotr Polak, Magdalena Popławska / Ewa Skibińska, Jan Sobolewski

Opracowanie scenariusza lekcji:

Aleksandra Korczak

